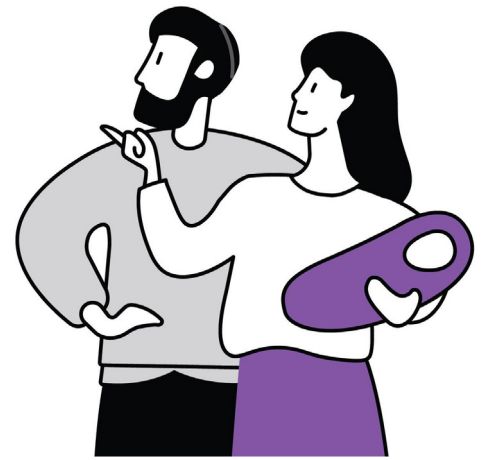

חיה גרשוני, עו"ד

סיכום בלשון פשוטה של מחקר באוניברסיטת תל אביב
בהנחיית פרופ' נטע זיו ופרופ' דפנה הקר

הורות של זוגות חרדים עם מוגבלות בצל החוק

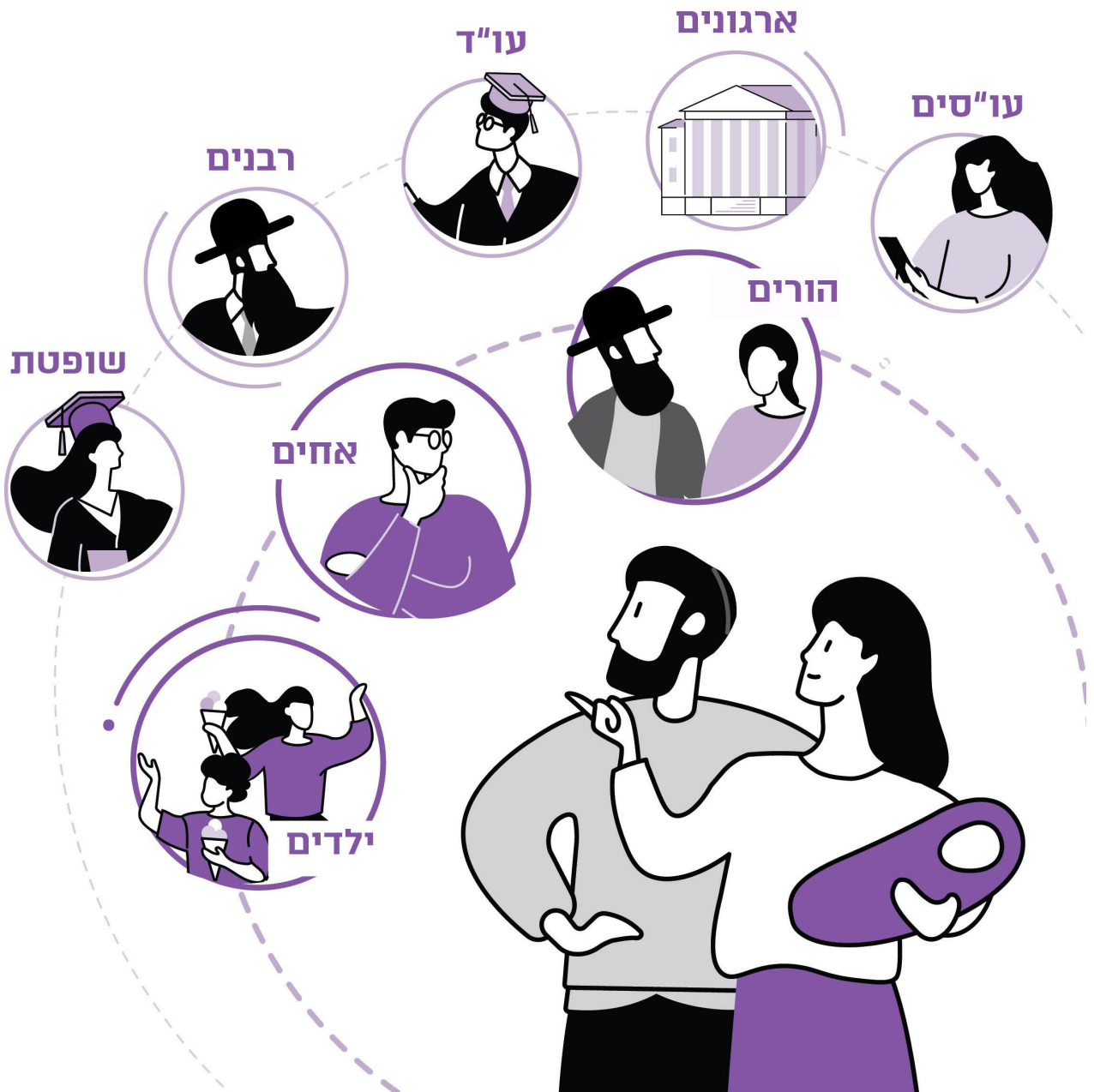
איורים ועיצוב:
מירי חורי 054.2626145
mirihuri10@gmail.com

מי עזר לי במחקר

?

המחקר עוסק בהורות של זוגות חרדים עם מוגבלות. המחקר בדק חוקים שונים שקשורים בהורות הזו ומשפיעים עליה. לצורך המחקר התקיימו ראיונות עם אנשים שונים שיכלו לספר על ההורות הזו. לדוגמא, הורים עם מוגבלות, הורים של הורים עם מוגבלות, בני משפחה, רבנים, ארגוני מתנדבים, עובדים סוציאליים, שופטת, עורכת דין ועוד. כל אחד תיאר בראיון את מה שהכיר וחשב על הנושא, ומתוך מה שאמרו – נכתב המחקר כולו.

הנה קיצור של מה שכתוב במחקר:

הרבה אנשים רוצים להיות הורים. אף אחד לא שואל אותם למה.

וגם לא שואלים אם זה מתאים להם להיות הורים ואם הם יודעים ומסוגלים לטפל טוב בילדים שיוולדו להם.

מדינת ישראל עוזרת לזוגות שיש להם בעיות בריאותיות להיכנס להיריון, וזה בחינם!

אנשים רבים רוצים להיות הורים גם אם יש להם מוגבלות.

אבל כשזוגות עם מוגבלות רוצים להיות הורים האנשים שסביבם שואלים אותם הרבה שאלות ובודקים אם הם יכולים להיות הורים טובים.

האנשים שסביבם יכולים להיות המשפחה שלהם, השכנים שלהם, רופאים, עובדים סוציאליים ועוד כל מיני אנשים שמכירים אותם ואפילו כאלו שלא מכירים אותם.

יש אנשים עם מוגבלות בכל ארצות העולם ובכל קבוצת אנשים. גם בקהילה החרדית יש אנשים עם מוגבלות וגם הרבה מהם רוצים להתחתן וללדת ילדים וכך גם לקיים את המצווה החשובה והראשונה בתורה של 'פרו ורבו ומלאו את הארץ' - המצווה להוליד ילדים.

יכולות להיות הרבה שאלות:

- למה אנשים עם מוגבלות צריכים ילדים?
- אולי ייוולדו להם ילדים שגם יהיו עם מוגבלות?
- איזו עזרה הם יצטרכו אם יהיו להם ילדים?
- מי יעזור להם?
- האם יהיה להם מספיק כסף כדי לתת לילדים מה שהם צריכים?
- מה יקרה לילדים שיש להם אבא או אמא עם מוגבלות?
- האם לזוגות חרדים עם מוגבלות יש תשובות אחרות לחלק מהשאלות הללו?

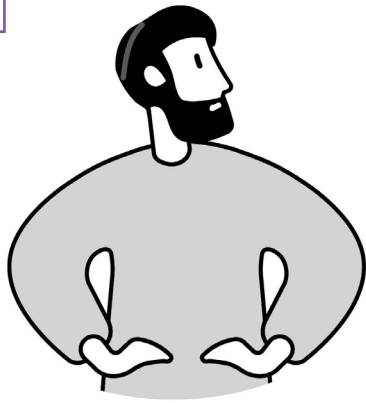

אלו שאלות חשובות ביותר. גם הורים בלי מוגבלות שואלים את עצמם שאלות דומות, כי גידול ילדים זו אחריות גדולה מאוד מאד. גם הורים בלי מוגבלות לא יודעים איזה תינוק ייוולד ואיזו עזרה הם יצטרכו. אבל כשלהורים יש מוגבלות – ההורים והאנשים שסביבם מפחדים שהמוגבלות תפריע להורים להיות הורים טובים. יש אפילו כאלו שחושבים שעדיף לקחת את הילדים לגדול בבית שבו להורים אין מוגבלות. המחשבה הזו יכולה להפחיד הורים עם מוגבלות שלא יודעים אם יתנו להם לגדל את התינוק שלהם.

כל ילד צריך שההורים שלו ישמרו עליו באהבה ובזהירות ולא יפגעו בו חלילה. בדרך כלל הורים עם מוגבלות, כמו הורים אחרים, אוהבים את הילדים ונזהרים מאוד. בנוסף לכך יש רשימה של צרכים חשובים – מזון, ביגוד, ניקיון של הילד והסביבה וטיפול בבריאות ובהתפתחות הילד. הילד גם צריך לקבל חינוך טוב ושישלחו אותו לגן ולבית ספר.

כל הדברים הללו חשובים תמיד. לכל הילדים. אבל כשיש הורים עם מוגבלות – אנשים בסביבה לא בטוחים שההורים יצליחו לתת לילד את כל מה שצריך והם בודקים את הדברים הללו כל הזמן. אם חסר צורך אחד או יותר מתוך הרשימה – האנשים בסביבה ינסו בדרך כלל לעזור. לפעמים העזרה הזו יכולה להרגיז את ההורים עם המוגבלות שמרגישים שמתערבים להם יותר מדי.

אני לא יודע
לעזור לבת שלי
בהכנת שיעורי בית

מי יכול לעזור להורים
עם מוגבלות?

הנה דוגמאות:

- אלו יכולים להיות בני המשפחה – הורי ההורים, האחיות והאחים שלהם, בני משפחה אחרים, לפעמים אפילו הילדים שלהם, שכבר גדלים ויכולים לעזור להורים.
- במשפחות חרדיות יש בדרך כלל הרבה בני משפחה, לפעמים סבא וסבתא צעירים יחסית. כולם יכולים לעזור וזו גם מצוות חסד, אבל לפעמים גם הם מאוד עמוסים במשפחות שלהם.
- אלו יכולים להיות אנשים בסביבה – שכנים, מכרים, מתנדבים וגם מורות וגננות בבית הספר של הילדים.
- בקהילה החרדית יש ארגוני צדקה שיכולים לעזור וגם אפשר לפנות לרבנים.
- אלו יכולים להיות אנשי מקצוע – רופאות ורופאים, אחיות בטיפת חלב או בקופת חולים, עובדות ועובדים סוציאליים בקופת חולים, במחלקת רווחה או במקומות נוספים. לפעמים אפילו עורכי דין ושופטים מנסים לעזור, בעיקר במצב שמחלקת הרווחה וההורים לא מגיעים להסכמה לגבי הטיפול המתאים בילדים ובמשפחה.
- המוסד לביטוח לאומי לפעמים נותן קצבה כספית לאנשים עם מוגבלות, במחלקת רווחה אפשר לעזור בזכויות נוספות לאנשים עם מוגבלות. לפעמים הם מכוונים את האנשים עם המוגבלות למרכזי מיצוי זכויות שעוזרים בנושאים אלו.

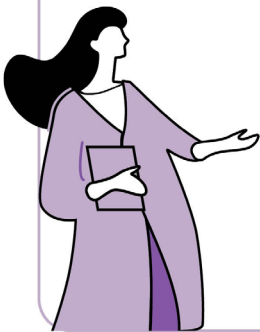
איך יכולים לעזור להורים עם מוגבלות?

- לפעמים אפשר ללמד את ההורים איך לעשות דברים שקשה להם.
- לפעמים אפשר לעזור להורים עם מוגבלות ליצור קשר עם אנשים ומקומות שיכולים לעזור להם בכסף או בנושאים אחרים.
- לפעמים אפשר לעשות במקום ההורים דברים שהם לא מצליחים לעשות לבד.

לתינוק יש פריחה מוזרה. אני לא יודעת מה לעשות

אני מגיעה לקחת אותו לרופא. אל תדאגי.

תקחי אותה לרופא. הרופא מקבל בבוקר וכדאי לקבוע תור. זה מספר הטלפון. אם הרופא נותן מרשם לתרופה תלכי מיד לבית מרקחת שנמצא בקופת החולים.

זה הטלפון הפרטי של נעמי המזכירה בקופת חולים. היא תשמח לעזור תמיד בכל תחום רפואי ומסכימה שיתקשרו אליה.

אבל – לא תמיד העזרה הזו אפשרית. למה?

- לפעמים העזרה פוגעת ומעליבה את ההורים, או נותנת להם הרגשה שלא סומכים עליהם.
- לפעמים אין מספיק אנשים שיעזרו.
- לפעמים אין תקציב לעזרה.
- לפעמים אין לאנשים בסביבה מספיק זמן או כוח לעזור.
- לפעמים האנשים בסביבה לא יודעים איך לעזור בצורה המתאימה.
- ולפעמים כל האנשים שרוצים לעזור פשוט לא יודעים להסתדר ביניהם. ואז הם יכולים לכעוס אלו על אלו. המשפחה על הרווחה, הרווחה על המשפחה. ולפעמים מנסים למשוך את ההורים עם המוגבלות ל'צד שלהם' וכך קשה מאוד לקבל עזרה טובה.

איך אפשר לעזור בצורה מתאימה?

אחריות ההורים עם המוגבלות

- לזכור שהם האחראים לילדים שלהם וחייבים להגן עליהם ולתת להם מה שהם צריכים.
- לדעת לבקש ולקבל עזרה אפילו שלפעמים זה לא קל כשאנשים אחרים מתערבים.
- לבדוק כל הצעה של עזרה, להתייעץ ולהחליט מה הכי מתאים. ההורים מחליטים על העזרה.
- לשתף את אלו שרוצים לעזור במחשבות, בדאגות וגם בכעס. אבל לא לשכוח להודות.

כללים להורים:

הילד שלי. אני אחראי עליו.

לבדוק – מי בסביבה יכול לעזור?

לבקש עצה ועזרה.

לשתף במחשבות ובדאגות.

לא לשכוח לומר תודה.

אחריות הסביבה של הורים עם מוגבלות (משפחה, מכרים, אנשי מקצוע)

- לכבד את ההורים עם המוגבלות ולא לחשוך בהם שהם לא הורים מספיק טובים.
- לשאול אותם איזו עזרה הם צריכים ועד כמה.
- לשתף אותם כשאין אפשרות לתת את כל העזרה ולחשוב איתם על תחליפים אחרים.
- חשוב שהאנשים בסביבה בעצמם ילמדו לעבוד ביחד, להקשיב זה לזה ולראות מה יכולים לעשות ביחד.

בסופו של דבר, רוב ההורים מקבלים עזרה בגידול הילדים, גם אם אין להם מוגבלות. אם כולם יבינו את זה – יכול להיות שפחות יחשדו בהורים עם מוגבלות וגם להם יהיה קל יותר לבחור ולהתאים את העזרה שהם רוצים לקבל.